



4.5.5 Χειρισμός Προσφυγών στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών

Διαδικασία υποβολής και εξέτασης προσφυγών

Η διαδικασία για την υποβολή και εξέταση προσφυγών στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών ρυθμίζεται από το Νόμο περί των Διαδικασιών Προσφυγής στον Τομέα της Σύναψης των Δημοσίων Συμβάσεων του 2010 Ν.104(Ι)/2010 ως έχει τροποποιηθεί.

 Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 3 του Ν.104(Ι)/2010, η Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών έχει τη δυνατότητα να εξετάζει προσφυγές σε σχέση με τις συμβάσεις που:

- εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Νόμου 73(Ι)/2016, πέραν των ορίων που καθορίζονται στο άρθρο 9.
- εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Νόμου Ν.140(Ι)/2016 πέραν των ορίων που καθορίζονται στο άρθρο 10
- εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Νόμου 11(Ι)/2017, πέραν των ορίων που καθορίζονται στο άρθρο 7
- αφορούν συμβάσεις έργων ή παραχώρησης έργων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των πιο πάνω νόμων, νοουμένου ότι η αξία τους είναι ίση ή υπερβαίνει το ποσό των 500.000 ευρώ πλέον ΦΠΑ.

Η διαδικασία για την υποβολή και την εξέταση προσφυγών στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφυγών σύμφωνα με τον Νόμο Ν.104(Ι)/2010, εμφανίζεται διαγραμματικά στο **Παράρτημα 4-3** και στους πίνακες που ακολουθούν.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1. ΑΣΚΗΣΗ ΠΡΟΣΦΥΓΗ

1	ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΑΣΚΗΣΗΣ ΠΡΟΣΦΥΓΗΣ ΣΤΗΝ ΑΝΑΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ	Κάθε ενδιαφερόμενος, ο οποίος έχει ή είχε συμφέρον να του ανατεθεί συγκεκριμένη σύμβαση και ο οποίος υπέστη ή ενδέχεται να υποστεί ζημία από πράξη ή απόφαση της Αναθέτουσας Αρχής/Αναθέτοντος Φορέα που προηγείται της σύναψης της σύμβασης και για την οποία εικάζεται ότι παραβιάζει οποιαδήποτε διάταξη του ισχύοντος δικαί
---	--	---

**ΧΡΟΝΟΣ ΑΣΚΗΣΗΣ
ΠΡΟΣΦΥΓΗΣ ΣΤΗΝ
ΑΝΑΘΕΩΡΗΤΙΚΗ
ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ**

Η προσφυγή ασκείται:

- εφόσον χρησιμοποιείται τηλεομοιοτυπία ηλεκτρονικά μέσα, μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερολογιακών ημερών από την επομένη της ημερομηνίας αποστολής της απόφασης
- εφόσον χρησιμοποιούνται άλλα μέσα επικοινωνίας,
 - μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερολογιακών ημερών από την επομένη της ημερομηνίας αποστολής της απόφασης ή
 - μέσα σε προθεσμία δέκα (10) ημερολογιακών ημερών από την επομένη της ημερομηνίας παραλαβής της απόφασης
- μέσα σε προθεσμία δέκα (10) ημερολογιακών ημερών από την ημερομηνία δημοσίευσης της πράξης ή απόφασης της Αναθέτουσας Αρχής/Αναθέτοντος Φορέα, στις περιπτώσεις που οι πράξεις ή αποφάσεις περιέχονται στην προκήρυξη ή στα έγγραφα του διαγωνισμού και αφορούν τεχνικές, οικονομικές και χρηματοοικονομικές προδιαγραφές.

3	ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΠΡΟΣΦΥΓΗΣ	Η προσφυγή υποβάλλεται με συγκεκριμένο έντυπο που καθορίζεται από την Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών. Ο ενδιαφερόμενος προσδίδει ειδικά τους νομικούς και πραγματικούς λόγους επί των οποίων βασίζεται η προσφυγή του, η οποία συνοδεύεται από πλήρη αποδεικτικά στοιχεία περιλαμβανομένων των ακόλουθων πληροφοριών: • πλήρη στοιχεία του φυσικού ή νομικού προσώπου που υποβάλλει την προσφυγή • ονομασία της Αναθέτουσας Αρχής/Αναθέτοντος Φορέα • στοιχεία της σύμβασης ή της προκήρυξης • αρχική ενημερωτική επιστολή της Αναθέτουσας Αρχής/Αναθέτοντος Φορέα για την ανάθεση της σύμβασης, εάν αυτή έχει αποσταλεί στον ενδιαφερόμενο • αποδεικτικό καταβολής του ειδικού τέλους του προηγούμενου εδαφίου Το έντυπο της προσφυγής υποβάλλεται στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών.
4	ΕΙΔΙΚΟ ΤΕΛΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΣΚΗΣΗ ΠΡΟΣΦΥΓΗΣ	Για την άσκηση προσφυγής στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών, ο αιτητής καταβάλλει ειδικό τέλος, σύμφωνα με τα κατά περίπτωση προβλεπόμενα στην ισχύουσα σχετική απόφαση του Υπουργού Οικονομικών που δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας.

 Μια αιτιολογημένη απόφαση με παράθεση όλων των απαιτούμενων τεχνικών λεπτομερειών ή νομικών επιχειρημάτων, μπορεί να αποθαρρύνει τον ενδιαφερόμενο από την άσκηση προσφυγής στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών. Επίσης μπορεί να βοηθήσει την Αναθέτουσα Αρχή/Αναθέτοντα Φορέα στην άμεση σύνταξη της γραπτής έκθεσης του σημείου (1) του Πίνακα 2, εφόσον τελικά υποβληθεί προσφυγή.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΠΡΟΣΦΥΓΗΣ		
ΚΑΙ ΛΗΨΗΣ ΠΡΟΣΩΡΙΝΩΝ ΜΕΤΡΩΝ		
1	ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΤΗΣ ΑΝΑΘΕΤΟΥΣΑΣ ΑΡΧΗΣ/ΑΝΑΘΕΤΟΝΤΟΣ ΦΟΡΕΑ	Η Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών, μέσα σε προθεσμία δύο (2) εργάσιμων ημερών από την καταχώρηση της προσφυγής, κοινοποιεί στην Αναθέτουσα Αρχή/Αναθέτοντα Φορέα την προσφυγή και ζητά από αυτή: • να παρουσιαστεί ενώπιον της εντός δύο (2) εργάσιμων ημερών από την ημερομηνία κοινοποίησης της προσφυγής στην Αναθέτουσα Αρχή/Αναθέτοντα Φορέα για εκθέσει τις απόψεις της για το ενδεχόμενο λήψης προσωρινού μέτρου για αναστολή της διαδικασίας ανάθεσης • την υποβολή, μέσα σε προθεσμία δέκα (10) εργάσιμων ημερών, γραπτής έκθεσης συμπεριλαμβανομένων και οποιωνδήποτε στοιχείων τα οποία κρίνει αναγκαία

2	ΛΗΨΗ ΠΡΟΣΩΡΙΝΩΝ ΜΕΤΡΩΝ	Η Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών αυτόματα με την άσκηση της προσφυγής εξετάζει το ενδεχόμενο λήψης προσωρινών μέτρων. Κατά την εν λόγω εξέταση, η Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών συνυπολογίζει τις πιθανές συνέπειες των προσωρινών μέτρων για όλα τα συμφέροντα που ενδέχεται να ζημιωθούν καθώς και το δημόσιο συμφέρον και αποφασίζει κατά πόσον θα προβεί στη λήψη τέτοιων μέτρων. Η απόφαση της Αναθεωρητικής Αρχής Προσφορών για τη λήψη προσωρινών μέτρων εκδίδεται εντός προθεσμίας πέντε (5) εργάσιμων ημερών από την ημερομηνία κοινοποίησης της προσφυγής στην Αναθέτουσα Αρχή/Αναθέτοντα Φορέα . Η Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών δύναται αποφασίσει την αναστολή των σχετικών διαδικασιών συνολικά για χρονικό διάστημα μέχρι την τελική απόφαση επί της προσφυγής. Νοείται ότι η απόφαση για μη λήψη προσωρινών μέτρων, δεν θίγει άλλα δικαιώματα του προσφεύγοντος3
---	------------------------	--

3	ΟΡΙΣΜΟΣ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΤΗΣ ΠΡΟΣΦΥΓΗΣ	Η Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών ορίζει σύντομη ημερομηνία για την εξέταση της προσφυγής και με έγγραφη ειδοποίησή της καλεί τόσο τον ενδιαφερόμενο ή αντιπρόσωπο του όσο και την Αναθέτουσα Αρχή/Αναθέτοντα Φορέα ή αντιπρόσωπό της να παρουσιαστούν ενώπιόν της και να εκθέσουν τις απόψεις τους αναφορικά με οποιοδήποτε θέμα που εγείρεται στην εξεταζόμενη από αυτή προσφυγή ⁴
4	ΧΡΟΝΟΣ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗΣ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΤΗΣ ΠΡΟΣΦΥΓΗΣ	Η διαδικασία εξέτασης της προσφυγής ολοκληρώνεται το ταχύτερο δυνατό και η απόφαση της Αναθεωρητικής Αρχής Προσφορών εκδίδεται το αργότερο σε σαράντα πέντε (45) ημερολογιακές ημέρες από την ολοκλήρωση της ακρόασης της προσφυγής.

 Η Αναθέτουσα Αρχή/Αναθέτων Φορέας προς υποστήριξη των απόψεών της, για μη λήψη προσωρινών μέτρων, θα πρέπει να τεκμηριώσει ότι δεν δικαιολογείται η λήψη προσωρινών μέτρων, προς αποφυγή στρέβλωσης του ανταγωνισμού. Οφείλει να αποδείξει στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών, ότι οι αρνητικές συνέπειες σε περίπτωση απόφασης για λήψη προσωρινών μέτρων, για παράδειγμα η βλάβη που θα προκληθεί από την καθυστέρηση στα συμφέροντα της Αναθέτουσας Αρχής/Αναθέτοντος Φορέα ή των τελικά ωφελούμενων από την υλοποίηση της σύμβασης (που, κατά κανόνα, στις δημόσιες συμβάσεις, είναι ένα μικρό ή μεγάλο μέρος του συνόλου των πολιτών της χώρας) θα είναι σοβαρότερες από το ενδεχόμενο όφελος του ενδιαφερομένου. Τεκμηριωτικά στοιχεία για την απόδειξη αυτού του ισχυρισμού μπορούν να αποτελέσουν, π.χ., οι αναφορές των εγγράφων διαγωνισμού στο σκοπό και τα οφέλη της σύμβασης ή τα κείμενα που αναφέρονται στις στρατηγικές επιλογές της Αναθέτουσας Αρχής/Αναθέτοντος Φορέα και τα επιχειρησιακά της σχέδια στο πλαίσιο των οποίων εντάσσεται η εξεταζόμενη σύμβαση.

Ανασταλτικές Προθεσμίες για τη σύναψη της σύμβασης

Σύμφωνα με τα ισχύοντα στο Νόμο, κωλύουν οπωσδήποτε τη σύναψη της σύμβασης:

1. η προθεσμία για την άσκηση προσφυγής (σημείο 2 του Πίνακα 1).
2. η προθεσμία των δύο (2) εργάσιμων ημερών από την άσκηση της προσφυγής στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών, για την κοινοποίηση της προσφυγής στην Αναθέτουσα Αρχή/Αναθέτοντα Φορέα (σημείο 1 του Πίνακα 2).



Μετά την παρέλευση των πιο πάνω προθεσμιών παύει να υφίσταται κώλυμα υπογραφής της σύμβασης εκτός εάν ασκηθεί προσφυγή, οπότεν το κώλυμα υπογραφής της σύμβασης παρατείνεται για ακόμη πέντε (5) εργάσιμες ημέρες τις οποίες έχει στη διάθεσή της η Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών για να αποφασίσει για τη λήψη προσωρινών μέτρων.

Η περίπτωση της δικάιωσης προσφεύγοντος πριν την υπογραφή της σύμβασης

Εφόσον η Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών αποφασίσει, πριν από την υπογραφή της σύμβασης, την ακύρωση ή την τροποποίηση πράξης ή απόφασης της Αναθέτουσας Αρχής /Αναθέτοντος Φορέα αναγνωρίζοντας ότι αυτή παραβιάζει οποιαδήποτε διάταξη του ισχύοντος δικαίου, η Αναθέτουσα Αρχή/Αναθέτων Φορέας οφείλει να συμμορφωθεί με τη συγκεκριμένη απόφαση και να προβεί σε όλες τις δέουσες ενέργειες προκειμένου να θεραπεύσει τη διαπιστωθείσα παράβαση.

Ο τρόπος θεραπείας της παράβασης δεν είναι πάντα προφανής και, σε ορισμένες περιπτώσεις, η θεραπεία μπορεί να αποδειχθεί ανέφικτη. Σε κάθε περίπτωση, η Αναθέτουσα Αρχή/Αναθέτων Φορέας οφείλει να εξαντλήσει όλα τα υπάρχοντα περιθώρια για την ολοκλήρωση της διαδικασίας και τη σύναψη της σύμβασης, λαμβάνοντας υπόψη ότι μετά την έκδοση της νέας απόφασης -που θα αντικαθιστά την ακυρωθείσα- ο κύκλος της αναμονής για την άσκηση τυχόν νέας προσφυγής επαναλαμβάνεται.



Στον Πίνακα που ακολουθεί περιλαμβάνονται τα συνηθέστερα παραδείγματα περιπτώσεων θετικής για τον προσφεύγοντα απόφασης της Αναθεωρητικής Αρχής Προσφορών με τον ενδεδειγμένο, για κάθε περίπτωση, τρόπο αντιμετώπισης:

ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΑΚΥΡΩΤΙΚΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΑΝΑΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΑΡΧΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΠΡΟΣΦΥΓΗΣ	ΕΝΔΕΔΕΙΓΜΕΝΟΣ ΤΡΟΠΟΣ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ
Η προσφυγή ασκήθηκε κατά των εγγράφων διαγωνισμού με την αιτίαση ότι περιείχαν όρους ή προδιαγραφές που παραβιάζουν διατάξεις του ισχύοντος δικαίου. Η Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών αποφάσισε την ακύρωση της προκήρυξης και την τροποποίηση όλων ή ορισμένων από τα υποδεικνυόμενα στην προσφυγή σημεία.	Η Αναθέτουσα Αρχή/Αναθέτων Φορέας οφείλει: 1. να ακυρώσει τον προηγούμενο διαγωνισμό 2. να συγκαλέσει την ομάδα κατάρτισης των εγγράφων διαγωνισμού, την οποία θα ενημερώσει σχετικά με τη ληφθείσα από την Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών απόφαση, για την προσαρμογή του περιεχομένου σύμφωνα με τις υποδείξεις. 3. να ελέγξει την ορθότητα των εγγράφων διαγωνισμού, μετά την προσαρμογή τους. 4. να προβεί στις απαραίτητες ενέργειες για την επαναπροκήρυξη της σύμβασης, με τον ίδιο τρόπο που έγινε η αρχική προκήρυξη, δηλαδή με ίδιας μορφής δημοσιότητα και ίδιες με τις αρχικές προθεσμίες.

Η προσφυγή ασκήθηκε κατά της πράξης που αφορούσε αποκλεισμό οικονομικού φορέα στη φάση της ελέγχου προϋποθέσεων συμμετοχής

Η Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών αποφάσισε την ακύρωση της πράξης αποκλεισμού και την αποκατάσταση του δικαιωθέντος

Η Αναθέτουσα Αρχή/Αναθέτων Φορέας οφείλει:

1. να συγκαλέσει το Αρμόδιο Όργανο Αξιολόγησης, το οποίο θα ενημερώσει σχετικά με τη ληφθείσα από την Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών απόφαση.
2. το Αρμόδιο Όργανο θα επαναλάβει τη διαδικασία αξιολόγησης για τον συγκεκριμένο οικονομικό φορέα και συγκεκριμένα:
 - θα ολοκληρώσει τη διαδικασία ελέγχου των προϋποθέσεων συμμετοχής
 - θα προβεί στην αξιολόγηση της τεχνικής του προσφοράς σε σχέση με το περιεχόμενο των εγγράφων διαγωνισμού
 - με την προϋπόθεση ότι η τεχνική προσφορά δεν θα κριθεί απορριπτέα κατά τη γενική τεχνική αξιολόγηση, θα τη βαθμολογήσει με βάση τον πίνακα κριτηρίων αξιολόγησης των εγγράφων διαγωνισμού, εφόσον πρόκειται για σύμβαση με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει βέλτιστης σχέσης τιμής-ποιότητας .
 - θα προβεί στην αξιολόγηση της οικονομικής του προσφοράς και, με την προϋπόθεση ότι δεν θα κριθεί απορριπτέα κατά την γενική οικονομική αξιολόγηση θα τη βαθμολογήσει συγκριτικά, εφόσον πρόκειται για σύμβαση με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει βέλτιστης σχέσης τιμής-ποιότητας ..
Νοείται ότι σε τέτοια περίπτωση, εάν η συγκεκριμένη προσφορά αποδειχθεί η οικονομικά φθηνότερη, θα προβεί στη συγκριτική επαναβαθμολόγηση όλων των προσφορών που έχουν ήδη αξιολογηθεί.
 - θα επανασυντάξει τον πίνακα τελικής

Η προσφυγή ασκήθηκε κατά της πράξης απόρριψης προσφοράς από το διαγωνισμό, κατά τη διαδικασία της τεχνικής αξιολόγησης.

Η Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών αποφάσισε την ακύρωση της πράξης απόρριψης και την αποκατάσταση του δικαιωθέντος

Η Αναθέτουσα Αρχή/Αναθέτων Φορέας οφείλει:

1. να συγκαλέσει το Αρμόδιο Όργανο Αξιολόγησης, το οποίο θα ενημερώσει σχετικά με τη ληφθείσα από την Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών απόφαση.
2. το Αρμόδιο Όργανο θα επαναλάβει τη διαδικασία αξιολόγησης για τον συγκεκριμένο οικονομικό φορέα και συγκεκριμένα:
 - θα ολοκληρώσει την αξιολόγηση της τεχνικής του προσφοράς σε σχέση με το περιεχόμενο των εγγράφων διαγωνισμού
 - με την προϋπόθεση ότι η τεχνική προσφορά δεν θα κριθεί απορριπτέα για άλλους λόγους κατά την γενική τεχνική αξιολόγηση, θα τη βαθμολογήσει με βάση τον πίνακα κριτηρίων αξιολόγησης των εγγράφων διαγωνισμού, εφόσον πρόκειται για σύμβαση με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει βέλτιστης σχέσης τιμής-ποιότητας .
 - θα προβεί στην αξιολόγηση της οικονομικής του προσφοράς και τη συγκριτική της βαθμολόγηση, εφόσον πρόκειται για σύμβαση με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει βέλτιστης σχέσης τιμής-ποιότητας. Νοείται ότι σε τέτοια περίπτωση, εάν η συγκεκριμένη προσφορά αποδειχθεί η οικονομικά φθηνότερη, θα προβεί στη συγκριτική επαναβαθμολόγηση όλων των προσφορών που έχουν ήδη αξιολογηθεί.
 - θα επανασυντάξει τον πίνακα τελικής κατάταξης των προσφορών και θα τον παραδώσει για έγκριση στο αρμόδιο όργανο της Αναθέτουσας Αρχής/Αναθέτοντος Φορέα, μαζί με Συμπληρωματική Έκθεση Αξιολόγησης

👉 Η αντιμετώπιση των ζητημάτων που ανακύπτουν στις περιπτώσεις ακυρωτικών αποφάσεων της Αναθεωρητικής Αρχής Προσφορών, απαιτεί ιδιαίτερη προσοχή. Ειδικά στη δεύτερη και τρίτη από τις περιπτώσεις του ως άνω Πίνακα, εφόσον πρόκειται για σύμβαση με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει βέλτιστης σχέσης τιμής-ποιότητας, η δυσκολία συνίσταται κυρίως στο γεγονός ότι, το Αρμόδιο Όργανο Αξιολόγησης, θα πρέπει να ενεργήσει στο πλαίσιο της αρχής της ίσης μεταχείρισης παρόλο που κατά τη βαθμολόγηση του δικαιωμένου οικονομικού φορέα, θα είναι γνωστές οι οικονομικές προσφορές και η συγκριτική κατάταξη των ανταγωνιστών του. Εφόσον τα θεσμοθετημένα όργανα που συμμετέχουν στη διαδικασία διενέργειας του διαγωνισμού και ανάθεσης της σύμβασης τηρούν πιστά τα προβλεπόμενα στα έγγραφα διαγωνισμού, τους ισχύοντες στη Δημοκρατία Νόμους και τους κατά περίπτωση ισχύοντες Κανονισμούς και ενεργούν στο πλαίσιο των αρχών της Συνθήκης για τη λειτουργία της ΕΕ, μειώνεται η πιθανότητα άσκησης προσφυγών και ελαχιστοποιείται ο κίνδυνος έκδοσης ακυρωτικών αποφάσεων στην περίπτωση που ασκηθούν τελικά προσφυγές.

👉 Όταν η Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών αποφασίσει ότι η σύμβαση συνήφθηκε παράνομα, ανεξαρτήτως του αν αποφασίσει να κηρύξει τη σύμβαση αυτή ανενεργό ή όχι, επιβάλλει οποιαδήποτε από τις πιο κάτω κυρώσεις, αφού πρώτα λάβει υπόψη τη σοβαρότητα της παράβασης:

- διοικητικό πρόστιμο πληρωτέο από την Αναθέτουσα Αρχή/Αναθέτοντα Φορέα
- τη σύντμηση της διάρκειας της σύμβασης